

Zbierka súdnych rozhodnutí

Veci T-56/09 a T-73/09

**Saint-Gobain Glass France SA a i.
proti
Európskej komisii**

„Hospodárska súťaž — Kartely — Európsky trh s automobilovým sklom — Rozhodnutie, ktorým sa konštatuje porušenie článku 81 ES — Dohody o rozdelení trhu a výmene citlivých obchodných informácií — Nariadenie (ES) č. 1/2003 — Námietka nezákonnosti — Pokuty — Retroaktívne uplatnenie usmernení k metóde stanovovania výšky pokút z roku 2006 — Hodnota predaja — Opakované porušovanie — Dodatočná výška — Pripísateľnosť porušenia — Maximálna výška pokuty — Konsolidovaný obrat skupiny“

Abstrakt – Rozsudok Všeobecného súdu (druhá komora) z 27. marca 2014

- Právo Európskej únie — Zásady — Základné práva — Dodržiavanie zaručené súdom Únie — Právo každej osoby na spravodlivý proces — Zakotvenie v Európskom dohovore o ľudských právach — Zakotvenie v Charte základných práv Európskej únie — Správne a súdne konania v oblasti hospodárskej súťaže — Uplatniteľnosť — Rozsah*
(Články 81 ES, 82 ES a 230 ES; Charta základných práv Európskej únie, článok 47 druhý odsek; nariadenie Rady č. 1/2003, článok 23 ods. 5)
- Právo Európskej únie — Zásady — Právo na účinnú súdnu ochranu — Zakotvenie v Charte základných práv Európskej únie — Súdne preskúmanie rozhodnutí Komisie prijatých v oblasti hospodárskej súťaže — Preskúmanie zákonnosti a neobmedzená právomoc, tak z právneho, ako aj zo skutkového hľadiska — Porušenie — Neprítomnosť*
(Články 81 ES, 82 ES a 230 ES; Charta základných práv Európskej únie, článok 47 druhý odsek; nariadenie Rady č. 1/2003, článok 31)
- Právo Európskej únie — Zásady — Základné práva — Prezumpcia nevinoty — Konanie vo veci hospodárskej súťaže — Uplatniteľnosť — Rozsah — Výkon neprávoplatných sankcií — Prípustnosť*
(Článok 81 ods. 1 ES; článok 6 ods. 2 ZEÚ; Charta základných práv Európskej únie, článok 48 ods. 1; nariadenie Rady č. 1/2003, článok 2; nariadenie Komisie č. 773/2004)
- Hospodárska súťaž — Správne konanie — Oznamenie o výhradách — Povinný obsah — Rešpektovanie práva na obhajobu — Uvedenie kritérií na výpočet zamýšľaných pokút — Predčasné uvedenie — Neexistencia povinnosti uviesť prípadnú zmenu politiky, pokiaľ ide o úroveň výšky pokút*
(Články 81 ES a 82 ES; nariadenie Rady č. 1/2003, článok 27)

5. *Hospodárska súťaž — Pokuty — Rozhodnutie, ktorým sa ukladajú pokuty — Povinnosť odôvodnenia — Rozsah — Uvedenie kritérií posúdenia, ktoré Komisii umožnili merať závažnosť a dĺžku trvania porušenia — Dostatočné uvedenie — Povinnosť Komisie uviesť číselné údaje týkajúce sa metódy výpočtu pokút — Nedostatok*

(Články 81 ES, 82 ES a 253 ES; nariadenie Rady č. 1/2003, článok 23 ods. 2)

6. *Hospodárska súťaž — Pravidlá Únie — Porušenia — Pripísanie — Materská spoločnosť a dcérske spoločnosti — Hospodárska jednotka — Kritériá posúdenia — Domnienka rozhodujúceho vplyvu uplatňovaného materskou spoločnosťou na dcérske spoločnosti, ktoré sú v 100 % vlastníctve materskej spoločnosti — Vyvrátenosť — Dôkazy, ktoré môžu vyvrátiť takúto domnienku — Dcérska spoločnosť vo vlastníctve holdingovej spoločnosti — Okolnosť, ktorá nestačí na vyvrátenie uvedenej domnienky*

(Články 81 ES a 82 ES; nariadenie Rady č. 1/2003, článok 23 ods. 2)

7. *Hospodárska súťaž — Pravidlá Únie — Porušenia — Pripísanie — Materská spoločnosť a dcérske spoločnosti — Hospodárska jednotka — Kritériá posúdenia — Domnienka rozhodujúceho vplyvu uplatňovaného materskou spoločnosťou na dcérske spoločnosti, ktoré sú v 100 % vlastníctve materskej spoločnosti — Vyvrátenosť — Zohľadnenie pri dodržaní zásad prezumpcie nevinny, osobnosti trestov, právnej istoty a rovnosti zbraní*

(Články 81 ES a 82 ES; nariadenie Rady č. 1/2003, článok 23 ods. 2)

8. *Hospodárska súťaž — Pravidlá Únie — Porušenia — Pripísanie — Materská spoločnosť a dcérske spoločnosti — Hospodárska jednotka — Kritériá posúdenia — Domnienka rozhodujúceho vplyvu uplatňovaného materskou spoločnosťou na dcérske spoločnosti, ktoré sú v 100 % vlastníctve materskej spoločnosti — Dôkazná povinnosť spoločnosti, ktorá chce vyvrátiť túto domnienku — Vyvrátenosť*

(Články 81 ES a 82 ES; nariadenie Rady č. 1/2003, článok 23 ods. 2)

9. *Právo Európskej únie — Zásady — Zákaz retroaktivity trestných ustanovení — Pôsobnosť — Pokuty uložené z dôvodu porušenia pravidiel hospodárskej súťaže — Zahŕnutie — Porušenie z dôvodu uplatnenia usmernení pre výpočet pokút v súvislosti s porušením, ku ktorému došlo pred ich prijatím — Neexistencia*

(Články 81 ES a 82 ES; Charta základných práv Európskej únie, článok 49; nariadenie Rady č. 1/2003, článok 23 ods. 2 a 3; oznámenia Komisie 98/C 9/03 a 2006/C 210/02)

10. *Hospodárska súťaž — Pokuty — Výška — Určenie — Uplatnenie usmernení pre výpočet pokút — Porušenie zásady zákazu retroaktivity — Neexistencia — Porušenie zásady legitímnej dôvery — Neexistencia*

(Články 81 ES a 82 ES; Charta základných práv Európskej únie, článok 49; nariadenie Rady č. 1/2003, článok 23 ods. 2 a 3; oznámenia Komisie 98/C 9/03 a 2006/C 210/02)

11. *Hospodárska súťaž — Pokuty — Výška — Určenie — Kritériá — Závažnosť porušenia — Priťažujúce okolnosti — Opakované porušovanie — Podobné porušenia, ktorých sa postupne dopustili podniky patriace do tej istej hospodárskej jednotky — Zahŕnutie — Podmienky — Dôkazné bremeno zaťažujúce Komisiu*

(Článok 81 ods. 1 ES a článok 82 ES; nariadenie Rady č. 1/2003, článok 23 ods. 2; oznámenie Komisie 2006/C 210/02, bod 28 prvá zarážka)

12. *Hospodárska súťaž — Pokuty — Výška — Určenie — Kritériá — Závažnosť porušenia — Priťažujúce okolnosti — Opakované porušovanie — Pojem — Podnik, ktorý nebol sankcionovaný skorším rozhodnutím Komisie, ani mu nebolo určené oznámenie o výhradách — Vylúčenie*
(Článok 81 ods. 1 ES; nariadenie Rady č. 1/2003, článok 23 ods. 2; oznámenie Komisie 2006/C 210/02, bod 28 prvá zarážka)
13. *Hospodárska súťaž — Pokuty — Výška — Určenie — Kritériá — Závažnosť porušenia — Priťažujúce okolnosti — Opakované porušovanie — Pojem — Neexistencia premlčacej doby — Volná úvaha Komisie — Zásada proporcionality — Zohľadnenie času, ktorý uplynul od predchádzajúceho porušenia*
(Článok 81 ods. 1 ES; nariadenie Rady č. 1/2003, článok 23 ods. 2; oznámenie Komisie 2006/C 210/02, bod 28 prvá zarážka)
14. *Hospodárska súťaž — Pokuty — Výška — Určenie — Kritériá — Závažnosť porušenia — Stanovenie pokuty proporcionálne k faktorom posúdenia závažnosti porušenia — Pokuta prevyšujúca výšku výhody získanej kartelom — Neexistencia vplyvu*
(Články 81 ES a 82 ES; nariadenie Rady č. 1/2003, článok 23 ods. 2; oznámenie Komisie 2006/C 210/02)
15. *Hospodárska súťaž — Pokuty — Výška — Určenie — Kritériá — Závažnosť porušenia — Volná úvaha Komisie — Posúdenie podľa povahy porušenia — Veľmi závažné porušenia — Nevyhnutnosť určiť ich dopad a geografický rozsah — Neexistencia*
(Článok 81 ods. 1 ES; nariadenie Rady č. 1/2003, článok 23 ods. 2; oznámenie Komisie 2006/C 210/02, body 21 a 23)
16. *Hospodárska súťaž — Pokuty — Výška — Určenie — Kritériá — Odstrašujúci charakter — Všeobecná požiadavka, ktorou sa Komisia musí riadiť počas výpočtu pokút — Osobitné štádium určené na celkové posúdenie všetkých relevantných okolností, ktoré nie je povinné*
(Články 81 ES a 82 ES; nariadenie Rady č. 1/2003, článok 23 ods. 2 a 3; oznámenie Komisie 2006/C 210/02, body 19 až 26)
17. *Hospodárska súťaž — Pokuty — Výška — Určenie — Kritériá — Povinnosť zohľadniť finančnú situáciu dotknutého podniku — Neprítomnosť — Povinnosť zohľadniť výnimočnú hospodársku krízu — Neexistencia*
(Články 81 ES a 82 ES; nariadenie Rady č. 1/2003, článok 23 ods. 2 a 3; oznámenie Komisie 2006/C 210/02, bod 35)
18. *Hospodárska súťaž — Pokuty — Výška — Určenie — Kritériá — Zníženie pokuty výmenou za spoluprácu obvineného podniku — Podmienky — Podanie žiadosti o zhovievavosť — Volná úvaha Komisie — Zohľadnenie nespochybnenia skutkových okolností dotknutým podnikom — Hranice*
(Články 81 ES a 82 ES; nariadenie Rady č. 1/2003, článok 23; oznámenie Komisie 2002/C 45/03, body 20 až 25)

19. *Hospodárska súťaž — Pokuty — Výška — Určenie — Kritériá — Závažnosť porušenia — Polahčujúce okolnosti — Spolupráca dotknutého podniku nad rámec pôsobnosti oznámenia o zhovievavosti — Kritériá posúdenia — Zohľadnenie nespochybnenia skutkových okolností dotknutým podnikom — Hranice*

(Články 81 ES a 82 ES; nariadenie Rady č. 1/2003, článok 23 ods. 2 a 3; oznámenie Komisie 2006/C 210/02, bod 29)

20. *Hospodárska súťaž — Pokuty — Výška — Určenie — Maximálna výška — Výpočet — Obrat, ktorý sa má zohľadniť — Celkový obrat všetkých spoločností tvoriacich hospodársky subjekt, ktorý koná ako podnik — Skupina podnikov vykonávajúcich činnosť vo viacerých priemyselných odvetviach — Rozhodnutie Komisie, ktoré sa týka len jedného z týchto odvetví — Neexistencia vplyvu*

(Články 81 ES a 82 ES; nariadenie Rady č. 1/2003, článok 23 ods. 2)

21. *Hospodárska súťaž — Pokuty — Výška — Výkon neobmedzenej právomoci Všeobecného súdu — Zvýšenie pokuty z dôvodu opakovaného porušenia — Nesprávne právne posúdenie, pokiaľ ide o osoby, ktoré sa dopustili opakovaného porušenia — Zníženie zvýšenia*

(Článok 81 ods. 1 ES; nariadenie Rady č. 1/2003, článok 23 ods. 2 a článok 31)

22. *Právo Európskej únie — Zásady — Základné práva — Právo na spravodlivý proces — Dodržanie primeranej lehoty — Správne a súdne konania v oblasti hospodárskej súťaže — Uplatniteľnosť*

(Články 81 ES a 82 ES; Charta základných práv Európskej únie, článok 41 ods. 1 a článok 47 druhý odsek)

23. *Súdne konanie — Dĺžka konania pred Všeobecným súdom — Primeraná lehota — Spor, ktorý sa týka existencie porušenia pravidiel hospodárskej súťaže — Nedodržanie primeranej lehoty — Dôsledky — Žaloba o náhradu škody — Autómia vo vzťahu k žalobe o neplatnosť*

(Články 81 ES a 82 ES; Charta základných práv Európskej únie, článok 47 druhý odsek)

24. *Právo Európskej únie — Zásady — Základné práva — Dodržiavanie zaručené súdom Únie — Zohľadnenie Európskeho dohovoru o ľudských právach — Právo každej osoby na spravodlivý proces — Rozhodovacie zloženie Všeobecného súdu, ktorý sa má vyjadriť k neoprávnenosti zdržania, ktorého sa sám dopustil — Neexistencia nestrannosti — Neprípustnosť žalobného dôvodu*

(Charta základných práv Európskej únie, článok 47 druhý odsek)

1. Právo na spravodlivý proces zaručené v článku 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv (EDLP) predstavuje všeobecnú zásadu práva Únie, ktorá je v súčasnosti zakotvená v článku 47 druhom odseku Charty základných práv Európskej únie.

Navyše v oblasti hospodárskej súťaže Komisia nie je „súdom“ v zmysle článku 6 EDLP, ani v zmysle článku 47 druhého odseku Charty základných práv. Okrem toho článok 23 ods. 5 nariadenia č. 1/2003 výslovne stanovuje, že rozhodnutia, v ktorých Komisia ukladá pokuty za porušenie práva hospodárskej súťaže, nemajú trestnoprávnu povahu.

Vzhľadom na povahu predmetných porušení, ako aj na povahu a stupeň prísnosti sankcií, ktoré sú s tým spojené, sa však právo na spravodlivý proces vzťahuje na konania týkajúce sa porušenia pravidiel hospodárskej súťaže uplatňujúce sa na podniky, ktorých výsledkom môže byť uloženie pokút alebo penále.

Európsky súd pre ľudské práva mal príležitosť spresniť, že dodržanie článku 6 ods. 1 EDLP nevyklučuje, aby mohol byť „trest“ uložený správnym orgánom disponujúcim právomocou ukladať sankcie v oblasti práva hospodárskej súťaže, ak rozhodnutie prijaté uvedeným orgánom môže byť následne preskúmané súdnym orgánom s neobmedzenou súdnou právomocou. Medzi charakteristické črty, ktorými sa vyznačuje súdny orgán tohto druhu, patrí aj možnosť zmeniť akúkoľvek časť rozhodnutia vydaného orgánom nižšieho stupňa tak zo skutkového, ako aj z právneho hľadiska. Preskúmanie vykonávané sudcom sa tak nemôže obmedzovať na overenie procesnej zákonnosti rozhodnutí, ktoré preskúmava, pretože súd musí mať možnosť posúdiť primeranosť voľby uskutočnenej orgánom pre hospodársku súťaž a overiť jeho technické hodnotenie.

Súdne preskúmanie vykonané Všeobecným súdom vo vzťahu k rozhodnutiam, v ktorých Komisia ukladá sankcie za porušenia práva Únie v oblasti hospodárskej súťaže, zodpovedá uvedeným požiadavkám.

(pozri body 76 – 80)

2. Súdne preskúmanie vykonané Všeobecným súdom vo vzťahu k rozhodnutiam, v ktorých Komisia ukladá sankcie za porušenia práva Únie v oblasti hospodárskej súťaže, zodpovedá požiadavke účinného súdneho preskúmania v zmysle článku 6 EDLP a v zmysle článku 47 druhého odseku Charty základných práv Európskej únie.

Najskôr treba uviesť, že právo Únie zveruje Komisii úlohu dohľadu, ktorá zahŕňa úlohu vyšetrovať porušenia článku 81 ods. 1 ES a článku 82 ES, pričom Komisia je povinná v rámci tohto správneho konania dodržiavať procesné záruky stanovené právom Únie. Nariadenie č. 1/2003 jej navyše priznáva právomoc rozhodnutiami ukladať peňažné sankcie podnikom a ich združeniam, ktoré sa úmyselne alebo z nedbanlivosti dopustili porušení uvedených ustanovení.

Okrem toho, požiadavka na účinné súdne preskúmanie každého rozhodnutia, v ktorom Komisia konštatuje a sankcionuje porušenie pravidiel hospodárskej súťaže, predstavuje všeobecnú zásadu práva Únie, ktorá vyplýva zo spoločných ústavných tradícií členských štátov. Táto zásada je teraz zakotvená v článku 47 Charty základných práv Európskej únie.

Súdne preskúmanie rozhodnutí prijatých Komisiou s cieľom sankcionovať porušenie pravidiel hospodárskej súťaže, upravené v Zmluvách a doplnené v nariadení č. 1/2003, je v súlade s uvedenou zásadou.

Po prvé, Všeobecný súd je nezávislým a nestranným súdom zriadeným najmä s cieľom zlepšiť súdnu ochranu jednotlivcov v prípade žalôb vyžadujúcich hlbšie preskúmanie zložitých skutočností.

Po druhé, preskúmanie zákonnosti rozhodnutí Komisie, ktorým sa konštatuje porušenie pravidiel hospodárskej súťaže a z tohto dôvodu sa ukladá pokuta, na základe žalôb podľa článku 230 ES, treba považovať za účinné súdne preskúmanie tohto rozhodnutia. Dôvody, na ktoré fyzické alebo právnické osoby môžu na podporu svojho návrhu na zrušenie odkazovať, sú totiž spôsobilé umožniť Všeobecnému súdu posúdiť opodstatnenosť obvinení z právneho, ako aj zo skutkového hľadiska, vznesených Komisiou v oblasti hospodárskej súťaže.

Po tretie, v súlade s článkom 31 nariadenia č. 1/2003 je preskúmanie zákonnosti stanovené v článku 230 ES doplnené preskúmaním v rozsahu neobmedzenej súdnej právomoci, v rámci ktorej môže súd nad rámec preskúmania zákonnosti sankcie nahradiť posúdenie Komisie svojím vlastným posúdením, a v dôsledku toho znížiť alebo zvýšiť uložené pokuty.

(pozri body 80 – 86)

3. Zásada prezumpcie neviný, teraz zakotvená v článku 48 ods. 1 Charty základných práv, sa uplatňuje najmä na správne a súdne konania týkajúce sa porušenia pravidiel hospodárskej súťaže uplatniteľných na podniky, ktorých výsledkom môže byť uloženie pokút alebo penále.

Z povinnosti, ktorá prislúcha Komisii, predložiť dostatočne presné a zhodujúce sa dôkazy, ktoré preukazujú, že došlo k porušeniu, ako aj zo skutočnosti, že existencia pochybnosti súdu, ktorý je poverený preskúmaním rozhodnutí Komisie konštatujúcich porušenie článku 81 ES, musí byť na prospech podniku, ktorému bolo určené rozhodnutie konštatujúce porušenie, že zásada prezumpcie neviný nebráni tomu, aby bola zodpovednosť osoby obvinenej z predmetného porušenia pravidiel hospodárskej súťaže EÚ preukázaná na základe konania vedeného v súlade s podmienkami stanovenými v ustanoveniach článku 81 ES, nariadení č. 1/2003, ako aj nariadení Komisie č. 773/2004, ktoré sa týka vedenia konania Komisiou podľa článkov 81 ES a 82 ES, a v rámci ktorého tak mohlo byť v plnom rozsahu uplatnené právo na obhajobu.

V každom prípade právo na prezumpciu neviný v zásade nebráni tomu, aby sankcie trestnoprávnej povahy prijaté správnym orgánom mohli byť vykonané skôr, než sa stanú konečnými, v nadväznosti na konanie o žalobe pred súdom, za predpokladu, že je takýto výkon uskutočnený v primeraných medziach zabezpečujúcich spravodlivú rovnováhu medzi predmetnými záujmami a že pôvodná situácia potrestanej osoby môže byť v prípade úspechu jej žaloby obnovená.

(pozri body 97, 100 – 102, 104)

4. Pozri text rozhodnutia.

(pozri body 116 – 120, 124)

5. Pozri text rozhodnutia.

(pozri body 144 – 151)

6. Pozri text rozhodnutia.

(pozri body 206 – 212, 232, 240)

7. Pozri text rozhodnutia.

(pozri body 213, 215 – 218, 243)

8. Pozri text rozhodnutia.

(pozri body 213 – 218, 243)

9. Pozri text rozhodnutia.

(pozri body 266 – 277)

10. Pozri text rozhodnutia.

(pozri body 280 – 282)

11. V práve Únie v oblasti hospodárskej súťaže platí, že ak sú dve dcérske spoločnosti priamo alebo nepriamo v 100 % alebo takmer v 100 % vlastníctve tej istej materskej spoločnosti, možno prihladiť na predchádzajúce porušenie, ktorého sa dopustila jedna z dcérskych spoločností skupiny, na účely uplatnenia priťažujúcej okolnosti spočívajúcej v opakovanosti porušenia voči inej dcérskej spoločnosti tejto skupiny.

Porušenie takejto dcérskej spoločnosti, ktorá je v 100 % alebo takmer v 100 % vlastníctve svojej materskej spoločnosti, je však možné pripísať poslednej uvedenej spoločnosti a materská spoločnosť môže byť solidárne zodpovedná za zaplatenie pokuty uloženej jej dcérskej spoločnosti len vtedy, ak materská spoločnosť nevyvráti vyvrátiteľnú domnienku skutočného uplatnenia rozhodujúceho vplyvu na obchodnú politiku tejto dcérskej spoločnosti.

Z toho vyplýva, že v konaní na základe článku 81 ES sa Komisia nemôže obmedziť na konštatovanie, že podnik mohol uplatňovať rozhodujúci vplyv na obchodnú politiku iného podniku bez toho, aby bolo potrebné overiť, či sa tento vplyv naozaj uplatnil. Naopak, Komisii v zásade prináleží, aby preukázala takýto rozhodujúci vplyv na základe súboru skutkových okolností, medzi ktoré patrí najmä prípadná riadiaca právomoc jedného z týchto podnikov vo vzťahu k druhému podniku.

Navyše na uplatňovanie a výkon rozhodnutí prijatých podľa článku 81 ods. 1 ES je nevyhnutné označiť subjekt, ktorý má právnu subjektivitu, ktorému bude akt určený. V prípade preukázania porušenia pravidiel EÚ v oblasti hospodárskej súťaže je potrebné určiť fyzickú alebo právnickú osobu, ktorá bola zodpovedná za prevádzku predmetného podniku v okamihu, keď došlo k porušeniu, aby za toto porušenie mohla zodpovedať. Pokiaľ teda Komisia prijme rozhodnutie na základe tohto ustanovenia, musí identifikovať fyzickú alebo právnickú osobu, ktorú možno označiť za zodpovednú za predmetné správanie podniku a ktorá môže byť z tohto dôvodu sankcionovaná, ktorej bude určené rozhodnutie.

Okrem toho samotná okolnosť, že obchodné podiely zodpovedajúce základným imaniam dvoch samostatných obchodných spoločností patria tej istej osobe, či tej istej rodine, nestačí ako taká na preukázanie existencie hospodárskej jednoty medzi týmito dvomi spoločnosťami, ktorá by podľa práva EÚ v oblasti hospodárskej súťaže mala za následok, že konanie jednej z nich je možné pripísať druhej a že jedna môže byť povinná zaplatiť pokutu za druhú.

Nie je teda prípustné, aby Komisia mohla v rámci preukazovania priťažujúcej okolnosti spočívajúcej v opakovanom porušení voči dcérskej spoločnosti a jej materskej spoločnosti zastávať názor, že tieto spoločnosti môžu byť zodpovedné za predchádzajúce porušenie, za ktoré im nebola rozhodnutím Komisie uložená sankcia, pričom v rámci postupu preukazovania tohto konania im nebolo určené oznámenie o výhradách, takže nemohli predložiť argumenty, ktoré by v tomto ohľade spochybňovali, že tvoria prípadnú hospodársku jednotku s jednou alebo viacerými spoločnosťami, ktorým bolo určené predchádzajúce rozhodnutie.

(pozri body 309 – 314)

12. Nemalo by sa pripustiť, aby Komisia mohla v rámci preukazovania priťažujúcej okolnosti spočívajúcej v opakovaní porušenia zastávať názor, že podnik musí byť zodpovedný za predchádzajúce porušenie, za ktoré mu nebola rozhodnutím Komisie uložená sankcia, a v rámci postupu jeho dokazovania mu nebolo určené oznámenie o výhradách, v dôsledku čoho takýto podnik nemohol v konaní vedenom na účely prijatia rozhodnutia konštatujúceho predchádzajúce porušenie, uviesť argumenty, ktoré by v tomto zmysle spochybňovali, že tvorí prípadnú hospodársku jednotku s inými podnikmi.

Takýto záver platí o to viac, že aj keď je nepochybné, že zásada proporcionality vyžaduje, aby sa pri posudzovaní tendencie podniku porušovať pravidlá hospodárskej súťaže vzal do úvahy čas, ktorý uplynul medzi dotknutým porušením a predchádzajúcim porušením týchto pravidiel, Komisia by pri konštatovaní porušenia nemala byť viazaná prípadnou premlčacou lehotou.

Hoci je takisto možné dôvodne sa domnievať, že materská spoločnosť skutočne vie o predchádzajúcom rozhodnutí, ktoré Komisia adresovala jej dcérskej spoločnosti, v ktorej vlastní obchodný podiel zodpovedajúci takmer celému základnému imaniu, takáto vedomosť nemôže napraviť skutočnosť, že v predchádzajúcom rozhodnutí nebola konštatovaná hospodárska jednota medzi touto materskou spoločnosťou a jej dcérskou spoločnosťou na účely pripísania zodpovednosti za predchádzajúce porušenie uvedenej materskej spoločnosti a zvýšenia pokút, ktoré jej boli uložené, z dôvodu opakovaného porušenia.

(pozri body 318 – 320, 328)

13. V rámci správneho konania v oblasti práva hospodárskej súťaže Únie tvoria zistenie a posúdenie osobitných charakteristík opakovaného porušovania súčasť posudzovacej právomoci Komisie, ktorú má v prípade volby skutočností, ktoré zohľadní na účely stanovenia výšky pokuty, pričom Komisia nie je pri takomto zistení viazaná prípadnou premlčacou lehotou.

Opakované porušovanie totiž predstavuje dôležitý prvok, ktorý má Komisia posúdiť, keďže jeho zohľadnením sa sleduje stimulácia podnikov, ktoré prejavili sklon k porušovaniu pravidiel hospodárskej súťaže, aby zmenili svoje správanie. Komisia preto môže v každom prípade zohľadniť príznaky, ktoré môžu svedčiť o takomto sklone, vrátane napríklad času, ktorý uplynul medzi predmetnými porušeniami.

Zásada proporcionality vyžaduje, aby sa pri posudzovaní tendencie podniku porušovať pravidlá hospodárskej súťaže vzal do úvahy čas, ktorý uplynul medzi dotknutým porušením a predchádzajúcim porušením týchto pravidiel. V rámci súdneho preskúmania aktov Komisie v oblasti práva hospodárskej súťaže môže byť súd Únie povolaný overiť, či Komisia dodržala uvedenú zásadu, keď z dôvodu opakovaného porušovania zvýšila uloženú pokutu, a najmä či takéto zvýšenie bolo nevyhnutné z hľadiska času, ktorý uplynul medzi dotknutým porušením a predchádzajúcim porušením pravidiel hospodárskej súťaže.

V tejto súvislosti uplynutie doby okolo trinástich rokov a ôsmich mesiacov od prijatia rozhodnutia konštatujúceho porušenie pravidiel hospodárskej súťaže skupinou spoločností a ukladajúceho pokutu spoločnostiam tejto skupiny do okamihu začiatku porušenia, ktorého sa dopustili spoločnosti rovnakej skupiny a ktoré bolo potrestané sankciou v novom konaní, nebráni tomu, aby mohla Komisia bez toho, aby porušila zásadu proporcionality, konštatovať, že podnik tvorený osobami, ktorým je určené jej rozhodnutie, má sklony k porušovaniu pravidiel hospodárskej súťaže, pokiaľ ide o rovnaký úsek činnosti, v akom pôsobia dcérske spoločnosti skupiny spoločností, ktorým je určené rozhodnutie Komisie, a navyše kartel, na ktorý sa vzťahuje predchádzajúce rozhodnutie, mal charakteristiky veľmi podobné kartelu, ktorý je potrestaný novým rozhodnutím.

(pozri body 326 – 328, 330, 332 – 334, 485)

14. Pozri text rozhodnutia.

(pozri body 353, 354, 357, 358, 390)

15. Pozri text rozhodnutia.

(pozri body 368 – 372)

16. Pozri text rozhodnutia.

(pozri body 378, 380, 381)

17. Pozri text rozhodnutia.

(pozri body 385 – 387)

18. Pozri text rozhodnutia.

(pozri body 402 – 410)

19. Pozri text rozhodnutia.

(pozri body 415 – 417, 420, 421, 424)

20. Pozri text rozhodnutia.

(pozri body 449 – 454)

21. V prípade porušenia pravidiel hospodárskej súťaže a uloženia pokuty, pri ktorom bolo 60 % zvýšenie základnej výšky pokuty z dôvodu opakovaného porušenia odôvodnené vzhľadom na dve predchádzajúce rozhodnutia Komisie konštatujúce porušenia pravidiel hospodárskej súťaže, hoci len jedno z týchto rozhodnutí mohlo byť použité na účely preukázania opakovaného porušenia a toto rozhodnutie je navyše časovo vzdialenejšie od začiatku porušenia, na ktoré sa vzťahuje rozhodnutie konštatujúce opakované porušenie, opakované porušenie je menej závažné, než ako sa o tom pôvodne rozhodlo. Preto je odôvodnené znížiť percento tohto zvýšenia o polovicu.

(pozri body 461, 485, 486)

22. Pozri text rozhodnutia.

(pozri body 491, 492)

23. Sankciou pre súd Únie za porušenie jeho povinnosti vyplývajúcej z článku 47 druhého odseku Charty základných práv Európskej únie rozhodnúť o veciach, ktoré sú mu predložené, v primeranej lehote, je žaloba o náhradu škody podaná na Všeobecný súd, pričom takáto žaloba predstavuje účinný a všeobecný prostriedok nápravy na uplatnenie a sankcionovanie takéhoto porušenia.

Žaloba, ktorá smeruje len ku zrušeniu rozhodnutia Komisie v oblasti práva hospodárskej súťaže Únie alebo subsidiárne ku zníženiu pokuty, nemôže byť v žiadnom prípade považovaná za žalobu o náhradu škody, a teda nepredstavuje vhodný rámec na účely sankcionovania prípadného porušenia zo strany súdu Únie jeho povinnosti rozhodnúť v primeranej lehote.

(pozri body 495, 496)

24. Na základe článku 47 druhého odseku Charty základných práv Európskej únie má navyše každý právo, aby bola jeho vec prejednaná nezávislým a nestranným súdom. Táto záruka, ktorá je súčasťou ústavných tradícií spoločných pre členské štáty, je tiež zakotvená v článku 6 ods. 1 EDLP.

Záruka nestrannosti má dva aspekty. V prvom rade musí byť konajúci súd subjektívne nestranný, t. j. žiadny z jeho členov nesmie prejavovať predpojatosť alebo osobnú zaujatosť, pričom osobná nestrannosť sa predpokladá, pokiaľ sa nepreukáže opak. V druhom rade musí byť uvedený súd objektívne nestranný, čo znamená, že musí poskytnúť dostatočné záruky na vylúčenie akýchkoľvek oprávnených pochybností v tomto ohľade.

V prípade, ak žalobca žiada prostredníctvom námietky založenej na neprimeranej dĺžke súdneho konania vo veci komoru Všeobecného súdu poverenú touto vecou, aby posúdila, či ona sama procesne pochybila, keď neodôvodnene predĺžila prejednávanie tejto veci, toto rozhodovacie zloženie by

v každom prípade nemohlo poskytnúť tomuto žalobcovi dostatočné záruky pre vylúčenie akejkoľvek legitímnej pochybnosti o tom, že by námietku založenú na neprimeranosti dĺžky súdneho konania preskúmalo nestranne.

(pozri body 497 – 500)